

Δελτίο Τύπου

Αθήνα, 19/01/2022

«Χωρίς σπίτι, χωρίς ελπίδα»: ζοφερή η εικόνα της στέγασης αιτούντων-αιτουσών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα

Αστεγία για σημαντικό ποσοστό του προσφυγικού πληθυσμού και των αιτουσών/ντων άσυλο. Μόνες γυναίκες, ασυνόδευτα παιδιά και άλλα, άκρως ευάλωτα άτομα, που ζουν σε εγκαταλειμμένα σπίτια ή δεν έχουν σταθερή στέγη. Επιζώσες έμφυλης βίας, που βιώνουν νέα περιστατικά σεξουαλικής, κυρίως, κακοποίησης ζώντας στο δρόμο. Εξώσεις προσφύγων/ισσών από δομές του συστήματος υποδοχής, χωρίς σχέδιο για τη διασφάλιση της στέγασής τους. Εκατοντάδες αναγνωρισμένοι πρόσφυγες, ακόμα και μητέρες με μικρά παιδιά, έγκυες, ηλικιωμένοι και χρόνιοι ασθενείς, χωρίς στέγη, που αναγκάστηκαν να ζήσουν σε πλατείες για παρατεταμένα χρονικά διαστήματα, με άμεσο κίνδυνο για την ασφάλειά τους. Αυξανόμενη απομόνωση των αιτούντων/ων άσυλο σε κλειστές-ελεγχόμενες δομές, χωρίς εξασφαλισμένη πρόσβαση σε βασικά αγαθά, όπως η θέρμανση και τα στοιχειώδη μέσα υγιεινής και προστασίας από τον COVID-19. Σημαντικός αριθμός ερωτώμενων που αναφέρουν αναξιοπρεπείς συνθήκες, όπως ύπαρξη κοριών, εντόμων, λερωμένων τοίχων και στρωμάτων, κατά τη στιγμή που εισήλθαν σε χώρους διαμονής του Προγράμματος ΕΣΤΙΑ.

Αυτά είναι κάποια από τα βασικά σημεία που θίγει η αναφορά «Χωρίς σπίτι, χωρίς ελπίδα: Μια αποτίμηση της στεγαστικής κατάστασης των αιτούντων – αιτουσών και δικαιούχων διεθνούς προστασίας υπό το πρίσμα του δικαιώματος στη στέγη», που δημοσιεύεται σήμερα από το [Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες \(ΕΣΠ\)](#), το [Κέντρο Διοτίμα](#) και την [International Rescue Committee \(IRC\)](#), στο πλαίσιο του έργου “[Do the human right thing](#) – Υψώνουμε τη Φωνή μας για τα Δικαιώματα των Προσφύγων”, που υλοποιείται υπό το πρόγραμμα Active Citizens Fund.

Με την αρχή πως η στέγη αποτελεί καθολικό δικαίωμα, που χρίζει συμπεριληπτικών πολιτικών για την διασφάλιση της πρόσβασης όλων σε ένα απαραίτητο για τη διαβίωση αγαθό, η αναφορά επιχειρεί να αναδείξει την έκταση των στεγαστικών προβλημάτων που συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν οι αιτούντες/ούσες και οι δικαιούχοι/ούχες διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα. Έργο εκ φύσεως δύσκολο, το οποίο δυσχεραίνεται περαιτέρω σε μια περίοδο κατά την οποία τα επίσημα στοιχεία παραμένουν λιγοστά ή/και καταλήγουν να γεννούν περισσότερα ερωτηματικά, από αυτά που απαντούν.

*«Ούτε σπίτι ζητάω, ούτε διαμέρισμα σε καλή περιοχή. Ένα δωμάτιο [χρειάζομαι], αλλά να είναι αξιοπρεπές. Εδώ στάζει [και] έχει κρύο τον χειμώνα».
Atin*, αιτών άσυλο από τη Συρία, πατέρας δυο παιδιών, που ζει σε καταυλισμό της ενδοχώρας*

Παράλληλα, η αναφορά επισημαίνει τα συνεχιζόμενα κενά, αλλά και τις επιπτώσεις των υφιστάμενων ελληνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών διαχείρισης του προσφυγικού ζητήματος, σε σχέση με την αυξανόμενη στεγαστική επισφάλεια που βιώνουν οι εν λόγω ευάλωτες κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα, με σαφείς συνέπειες για την πρόσβασή τους και σε άλλα δικαιώματα, όπως η εργασία και η υγεία. Οι πολιτικές αυτές, μάλιστα, υπονομεύουν συνολικά τη διαδικασία ένταξης όσων λαμβάνουν διεθνή προστασία στην Ευρώπη –διαδικασία που δυσκολεύει ακόμα περισσότερο λόγω της απουσίας προγραμματικών εκμάθησης ελληνικών ήδη από το στάδιο της υποδοχής. Σε αυτό το πλαίσιο υποσκάπτονται ακόμα περισσότερο οι προοπτικές συμπερίληψής των προσφύγων/ισσων στην ελληνική κοινωνία.

«Θέλω να μάθω τη γλώσσα, να γνωρίσω την [ελληνική] κοινωνία. Από εδώ, όμως, δεν μπορώ».

*Anwar**, αιτών άσυλο από τη Συρία, που ζει σε καταυλισμό της ενδοχώρας

«Δεν πρόλαβα να κάνω αίτηση για στέγαση ούτε για οικονομικό βοήθημα. Μόλις πήρα την κάρτα ασύλου, μετά από λίγες μέρες έδωσα συνέντευξη [ασύλου]. Θέλω και προσπαθώ να βρω δουλειά, η οικογένεια μου στέλνει χρήματα, αλλά πρέπει μόνη μου να τα καταφέρω. Παίρνω μέρος σε εκπαιδευτικά προγράμματα και μαθαίνω ελληνικά. Αλλά είναι δύσκολο να βρω κάτι χωρίς να νιώσω ότι με εκμεταλλεύονται».

*Azita**, μόνη γυναίκα, αναγνωρισμένη προσφύγισσα από το Ιράν.

Τέλος, η αναφορά παρέχει μια σειρά ενδεικτικών συστάσεων προς την ελληνική Πολιτεία και προς θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με γνώμονα την ανάγκη εφαρμογής βιώσιμων λύσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, σχετικά πρόσφατες πρωτοβουλίες για την υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής και προσιτής κατοικίας και στην Ελλάδα, θα πρέπει να υποστηριχθούν, ως απαραίτητη προϋπόθεση για το σεβασμό του δικαιώματος όλων στη στέγη και με προτεραιότητα τις πλέον ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, μεταξύ των οποίων και οι πρόσφυγες/ίσσες.

«Μου έχουν πει ότι είμαι εκτός προγράμματος [ΕΣΤΙΑ] και πως θα πρέπει να φύγω [από το διαμέρισμα] σιγά-σιγά. Θα πρέπει να αλλάξει [το σύστημα]. Όταν κάποιος παίρνει καθεστώς, πρέπει να έχει τη δυνατότητα να μείνει λίγο. Ξέρω πολύ κόσμο που πήρε καθεστώς και μετά έμεινε στο δρόμο».

*Azucena**, μόνη μητέρα, αναγνωρισμένη προσφύγισσα από τη Συρία.

Στο πλαίσιο της έρευνας που προηγήθηκε της έκθεσης, οι οργανώσεις εταίροι σχεδίασαν ένα κοινό ερωτηματολόγιο, το οποίο απευθύνεται σε αιτούντες/ούσες και δικαιούχους/ες διεθνούς προστασίας. Το ερωτηματολόγιο χωρίζεται σε τέσσερις θεματικές, καλύπτοντας τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων/ουσών, τη στέγαση, την απασχόληση και την υγεία.

Από το αξιοποιήσιμο δείγμα 30 ερωτηματολογίων που αναλύθηκαν έως τη στιγμή της δημοσίευσης, σε σχέση με τη στέγαση του υπό συζήτηση πληθυσμού προκύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- 60% των ερωτηθέντων διέμεναν σε διαμέρισμα του προγράμματος ΕΣΤΙΑ
- 26,7% διέμεναν στο δρόμο, σε εγκαταλειμμένα κτήρια ή μετακινούνταν διαρκώς λόγω έλλειψης σταθερής κατοικίας
- 6,7% διέμεναν σε κέντρο φιλοξενίας/καταυλισμό
- 6,6% διέμεναν σε διαμέρισμα που νοίκιαζαν με δικούς τους πόρους
- 40% επί του συνόλου των ερωτηθέντων περιέγραψαν τις συνθήκες στέγασής ως «κακές» ή «πολύ κακές».

Για να διαβάσετε την έκθεση, καθώς και για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο «Do the *human right* thing – Υψώνουμε τη Φωνή μας για τα Δικαιώματα των Προσφύγων», παρακαλούμε επισκεφθείτε την [ιστοσελίδα του έργου](#).

Σημειώσεις προς τους Συντάκτες (στοιχεία επικοινωνίας στο τέλος)

*Τα ονόματα έχουν αλλάξει για την προστασία των προσώπων.

Η συλλογή και ανάλυση των ερωτηματολογίων θα συνεχισθεί κατά τη διάρκεια του έργου, οπότε και θα δημοσιευθούν επιπλέον στοιχεία.

Το έργο “Do the *human right* thing – Υψώνουμε τη Φωνή μας για τα Δικαιώματα των Προσφύγων” υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος Active Citizens Fund, με φορέα υλοποίησης το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) και εταίρους το Κέντρο Διοτίμα, την International Rescue Committee Hellas (IRC) και την Popaganda.

Το πρόγραμμα *Active Citizens Fund*, ύψους € 12εκ, χρηματοδοτείται από την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία και είναι μέρος του χρηματοδοτικού μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) περιόδου 2014 – 2021, γνωστού ως *EEA Grants*. Το πρόγραμμα στοχεύει στην ενδυνάμωση και την ενίσχυση της βιωσιμότητας της κοινωνίας των πολιτών και στην ανάδειξη του ρόλου της στην προαγωγή των δημοκρατικών διαδικασιών, στην ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά και στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τη διαχείριση της επιχορήγησης του προγράμματος *Active Citizens Fund* για την Ελλάδα έχουν αναλάβει από κοινού το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το *SolidarityNow*. Περισσότερες πληροφορίες: www.activecitizensfund.gr.

#

Πληροφορίες

Media Office GCR: Ήρα Παπαδοπούλου, +30 210 3800990 [εσωτ.102],
media@gcr.gr